

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe un an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicat

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrise nu se retrămit.

ANULŪ XLIX.

Nr. 82.

Joi, 10 (22) Aprilie.

1886.

BrașovŪ 9 Aprilie 1886.

Otto Hermann, mare deputatŪ, mare profesorŪ, mare academicianŪ și mare — deși nu neoșŪ UngurŪ, avŪ gentileța a ne numi, într'unŪ rŕspunsŪ, ce l'a adresatŪ unui fruntasŪ românŪ, pe noi Români ardeleni, *trădători de patriă*.

SpuindŪ adevărulŪ, puținŪ fi pasă nației române ardelenesci de ceea ce cugetă unŪ Hermann Otto despre ea. Dăcă cu tôte acestea punemŪ în discușiune ađi espectorarea d-lui Hermann, o facemŪ pentru că avemŪ a-i mulțămi, că a lămuritŪ situațiunea și a explicat-o cu esacitate a unui omŪ, care este obicnuitŪ a vorbi, cum se ăice, „ex cathedra“ — de pe catedră.

Nu spune nimicŪ nou d. Hermann când susține, că aderenții programului conferenței române sibiene din 1881, cu alte cuvinte Români ardeleni arŪ fi „trădători de patriă“. Avuțam așa de dese ocașiuni de-a ne vedé gratificați cu acestŪ „frășescŪ“ epitetŪ din partea așa ăișilor „patrioți unguri“, încâtŪ putemŪ afirma, că nu ne mai face nici o impresiă a-i auđi calumniându-ne astfelŪ.

D-lŪ Hermann e mare profesorŪ și dăcă nu ne înșelămŪ se ocupă cu gândacii și cu paianginii. D-sa trebuie să scie așader ca naturalistŪ apreția aparițiunile în imperiulŪ naturei, a trebuitŪ să învețe încă din gimnasiu că: „gutta cavat lapidem, non vi sed saepe cadendo“ — adăcă: picătura găuresce pētra, nu prin puterea ei, ci prin aceea, că cade mereu, — trebuie să mai scie d. Hermann că urechia se obicnuesce cu sunețele și dăcă fi vei răcni cuiva necurmatŪ în urechiă, la tôte ocașiunile, că e „trădătorŪ de patriă“, aceste grozave cuvinte nu-i vorŪ mai face în cele din urmă nici o impresiune.

Dăcă prin urmare metodulŪ d-lui Hermann și a colegilorŪ săi unguri din dietă de a calumnia mereu își pōte ajunge scopulŪ față cu publiculŪ maghiarŪ, făcēndu-lŪ în cele din urmă să credă, că în adevărŪ Români ardeleni nu suntŪ decâtŪ nisce miserabili „trădători de patriă“, nu credemŪ că și-lŪ va puté ajunge vre odată față cu Români, pe cari în locŪ de a-i înspăimēnta, aceste nedrepte și nerușinate acusări fi vorŪ amărî din ce în ce mai multŪ în contra actualului sistemŪ de guvernare asupritorŪ.

Ba, mai multŪ. Când trebuie să auđimŪ în fiecare momentŪ, că suntemŪ „trădători de patriă“, pentru că ne iubimŪ limba, portulŪ și datinele națiunale, pentru că ceremŪ să se respecte câte o lege și să se delătore abuzurile; când trebuie să auđimŪ acea gravă acuzare, pentru că Dumneđeu sfântulŪ nu ne-a făcutŪ după chipulŪ și asemēnarea celorŪ dela putere, ca să sēmțimŪ numai ceea ce sēmțŪ ei și să nu simțimŪ ceea ce bate în inima noastră, atunci mărturisimŪ că ne ținemŪ chiar mândri de epitețele ce ni le dau teroriști unguri în mânia lorŪ despotică.

AmŪ fi cu tôte aceste rēi patrioți, cum vrea să ne califice d. Hermann, dăcă nu ni-amŪ întrista, vedēndŪ rēțăcirea în care se află d-sa, mare deputatŪ opoziționalŪ, mare profesorŪ și academicianŪ.

Îi mulțămimŪ însă sincerŪ și-i suntemŪ recunoscători, pentru că d-sa este celŪ dintăiŪ, care a pusŪ cestiunea „trădărei de patriă“ pe adevărulŪ ei tērēmŪ.

Români ardeleni, ăice d. Hermann, suntŪ „trădători de patriă“, însă numai după *terminologia maghiară*.

Ne place a auđi acēsta din gura unei autorități ca d. Hermann Otto. D-sa ca bunŪ doctentŪ scie bine distinge și astfelŪ face deosebire între *terminologia maghiară* și între *terminologia umană*.

Ei bine, las' să fimŪ „trădători de patriă“ după terminologia maghiară, numai să nu încetămŪ nici unŪ momentŪ de-a fi adevărați patrioți și leali cetățeni după terminologia umană!

F.H.L.

Negociările cu România.

GuvernulŪ ungurescŪ a numitŪ delegați, cari să ia parte la tractările pentru încheierea convenției române, pe secretarulŪ de statŪ *Matlecovic* și pe consilierulŪ de secțiune *Mihalovic*. Acești au și plecatŪ la Viena, unde se facŪ tractările numai asupra amēnuntelorŪ importante principiale. În câte-va ședințe se vorŪ fini tractările, deōrece se va vedea îndată, dăcă e ori nu nădejde să ajungă la unŪ rezultatŪ favorabilŪ. „P. Ll.“ spune, că în totŪ casulŪ amēndouē parlamentele încă în cursulŪ acestei sesiuni vorŪ lua dispoșiuni legale cu privire la unŪ provisoriu mai scurtŪ sēu mai lungŪ, sēu eventualŪ vorŪ trebui să imputernicescă pe guverne în acēstă privință, deōce-ce unŪ nou tractatŪ comercialŪ cu România nu se pōte tracta în amēndouē legislativele înainte de tōmnă.

Causele necazurilorŪ nōstre locale.

Dela pōtele Heniului, 1886.

(Urmare.)

Dăcă străbați întregŪ ținutulŪ fostului alŪ II-lea regimentŪ de graniță afli — ceea ce cu durere trebuie să constatezŪ — că în tôte comunele fii lui IsrailŪ se ocupă exclusivŪ cu cărciumăritulŪ, măcelăritulŪ, pităria, căraușitulŪ și cu totŪ felulŪ de negoțe ce trebuie să se practice și pe la satele românesci, precum vēndărea de lumină, petrolu sēu naphță, cum îi ăicŪ pe la noi, săpunŪ, arome, sare, tăbacŪ, opinci, cōse, fierŪ, oțelŪ, cătrănițe, (chibrituri), pipe și vergele de pipe, grău și păpușoi. La procurarea acestorŪ articole nu se cere o sumă așa mare de banŪ, pre când prețulŪ ce-lŪ dă sērmanulŪ poporŪ mai cu sēmă în bucate este indoitŪ și împătratŪ mai mare. Prin urmare poporulŪ este lăsatŪ în grația și disgrația acelorŪ semiți, cari se îmbogățescŪ pe contulŪ și risiculŪ lui, și pe lângă tôte aceste nu afli nici unŪ RomânŪ, care să se ocupe cu de aceste lucruri.

Dăcă mai avemŪ în vedere că câte furături se întēplă prin sate, tôte își iau inițiativa dela acești omēni, pentru că dândŪ bētură la căți prașcăi de nōpte îi îndemnă la furatŪ, pentru ca să le aducă lorŪ; dăcă mai considerămŪ că oșpeții cei mulți, mai cu sēmă Români, cari mergŪ în toți anii la băile ori scaldelē minerale din St.-Georgiu ArieșŪ — ori de vē place mai bine D-Vōstre ca să-i ăiceți cum nu iau ăisŪ grănițerii „Dombhat“ — și la Valea Vinului, suntŪ siliți a mânca carne tăiată de unŪ măcelarŪ semiticŪ, pâne, jimbă, covrigi și chifle dela pitarŪ semiticŪ și făcēndŪ vr'o excursiune cu căruța lui Brecher Nr. 3, suntŪ siliți a-și cumpēra salamă, brânză, verdețuri și alte trebuinciose de mănecare ără numai dela fii cei perciunați; apoi cu dreptŪ cuvēntŪ trebuie să exclamămŪ că în ținutulŪ fostului regimentŪ românescŪ de graniță dela NăsēudŪ nu se află bărbați inteligenți cu inimă românescă, pentru că dăcă arŪ fi nu se pōte presupune, că ei nu arŪ tinde a deștepta acestŪ poporŪ bravŪ ca să se emancipeze de sub acestŪ rēu, care-i atacă averea și onōrea și care rōde la rădăcina naționalității lui ca moliile la pielea trasă de pe oiă:

Dēr pardonăți-mē DomnilorŪ mei! Pōte că-mi veți ăice că nu vorbescŪ adevărulŪ pentru că ori și cine trece prin comuna MaerŪ pōte vedé, dăcă are ochi, că aci esistă o prăvăliă românescă a Românului IlieșŪ, dēr la o astfelŪ de observare suntŪ silitŪ a vē rŕspunde că ne mănăncă rușinea vedēndŪ că și acestuia i-a fostŪ rușine a-și pune firma românescă, ci și-a spēnduratŪ una cu timbru germanŪ „Gemischte Waaren Handlung Iliesch!“

Îți mai ăipotescē inima de durere, când veți și o

chiar și sci, că sērmanulŪ plugarŪ românŪ, care ară, sēmână, sapă, seceră, cosesce și adună ăia nōptea, pe când bietele femei mergŪ cu caierulŪ în brēu și cu săhēidaculŪ în spate chiar și la lucrulŪ câmpului, ca astfelŪ nici timpulŪ câtŪ îlŪ întrebuițēză pe cale să nu trecă îndeșertŪ, numai pentru ca să sporēscă ceva căștigŪ pe sēma casei — toți de o potrivă lucră în sēma și contulŪ altora, pentru că este silitŪ a-și vinde mai tōtă agonisēla sa pentru plățirea dărilorŪ și a altorŪ imposite a le statului, precum și enormele cheltuelē ale comunelorŪ, unde au începutŪ a fi aleși ori substituiți sēu octroaiți astfelŪ de omēni ca notarii, cari suntŪ străini și cu rele intențiuni față cu totŪ ce este românescŪ.

Și în alŪ cui folosŪ este amăritulŪ de RomânŪ silitŪ a-și lēpăda pe nimica osteneala sa? În alŪ fiului lui IsrailŪ, la DomnulŪ Moissă, Kachan, Itzig, Moritz, Puschkeles, Gewürtz, Iantel, Kantel, Mandel, HandelŪ și căți alți venetici de prin Galiția, Marmația și Bucovina, ba chiar și din Podolia rusescă.

Dēr apoi să-lŪ ferescă Dumneđeu pe fiulŪ celŪ molaticŪ, imbrăncitŪ și împilatŪ alŪ bravilorŪ, rēșboinicilorŪ, eroicilorŪ, sprintenilorŪ și deșteptilorŪ grănițeri de odinōră, să nu cuteze a cere prețulŪ convenitŪ alŪ mărfei sale, căci este insultatŪ, bătutŪ, ocăritŪ și datŪ pe usă afară, căci elŪ scie că nu are la cine 'și vinde marfa sa, decâtŪ la JidanŪ, pentru că RomânulŪ nu cercă a-i face concurență, pentru că RomânulŪ inteligentŪ s'a asociatŪ mare parte cu elŪ ca să exploateze talpa țerei, pe plugarulŪ românŪ, și pentru că RomânulŪ inteligentŪ alērgă după carulŪ care nu-lŪ așteptă, după câte unŪ osŪ de rosŪ, care nu este nimeni îndemnatŪ a i-lŪ conferi de și ar fi demnŪ după atita învēțatură ce 'și-au adunatŪ chiar și din sciințele cele mai noi, propuse de Feketefalusi alias Schwartzdorfer, Királykōvi alias Königsstein toți neași Maghiari de viță mai nouă.

Apoi când au ajunsŪ unŪ fudulŪ flământŪ românăș de scriitorăș pe lângă Măria Sa d-lŪ szolgăbireș Tatras, Gyulay, Tōtōri, Zagyvai și căți alți mari și deștepti administratori, pentru că acești au învēțatŪ științele politice și de administrațiune încă înainte de a fi avutŪ ceva de a administra, încă înainte de a fi ziditŪ D-đeu lumea, să veđi cum să silește de a imita pe Domnu-sēu, să veđi cum mi țilŪ alungă pe semenulŪ sēu ca să vină mănē ori poimāne darŪ de acasă... pentru d-lŪ Măria Sa, astăđi însă să ajute a încărca vre-o căteva carē de gunoiu, căci locurile Măriei Sale trebuie gu-noite, deōrece de când s'a ștersŪ iobăgia nu li-au pututŪ chivernisi, neavēndŪ prindere până când l'a pripositŪ înaltulŪ guvernŪ, care nu pōte lăsa ca sângele din sângele sēu să piară ca unŪ RomânŪ.

RăđimândŪ păreții oficialorŪ publice cu ăilele întregi, pierđēndu-și timpulŪ și puținica avere ce i-a mai rēmasŪ, trecută ca prin urechile acului, la urma urmelorŪ bietulŪ omŪ din poporŪ ajunge de unde a pornitŪ, să impacă, ori se lapădă de dreptulŪ lui celŪ sfântŪ, pentru că nu are dela cine cere sanarea dreptului sēu știrbitŪ, pentru că d-lŪ cancelistŪ de și e RomânŪ nu-lŪ pōte ajuta, căci lucrulŪ s'ă la Măria Sa, și pentru că lui nu-i este ertatŪ a sci mai multŪ decâtŪ sciă Măria Sa.

AstfelŪ lipsitŪ de ajutorulŪ trebuitorŪ, ne aflânduși sprjinŪ, fiindŪ huiduitŪ și alungatŪ, spesânduși și puținica avere ce-i rēmăsese dela moși și dela strămoși, pentru a da băiatului sēu ceva învēțatură spre a puté ajunge și elŪ domnŪ între cei-lăți domni, ca să mai aibă de cine să ruga de vr'unŪ sfatŪ bunŪ, acum se vede că și fiulŪ sēu, nepotulŪ sēu este înlăturatŪ și urgisitŪ, pare că amŪ trăi pe timpulŪ lui Antioch Epiphanus sēu 230 de ani după mōrtea aceluia, pe timpulŪ lui Nero, când asprimea și crudēnea persecuțiunilorŪ arunca lumea și pe credincioșii creștini la desperări, la visiuni și la visuri*) și par'că toți s'au conjuratŪ în contra plugarului românŪ — pentru că multă inteligință română se pōte numēra între acești conjurați, deōrece nu vedŪ prăpastia, în care se aruncă ca berbecii în apă, sunt de ideile lui EpicurianŪ, care credea atâtŪ de puținŪ în viitorŪ,

*) Veđi Apocalipsa cea dintăiu, sēu cartea lui DanielŪ.

Intru cât privește pe Germania, nu se poate desemna pentru moment ca îngrijitoare, d-er continuându-se a fi mereu nutrită s'ar pute produce o încordare în relațiile oficiale dintre Franța și Germania.

Pare-ni-se că Germania, cu totă tăria ei, pré se spăria de toate gogorițele, pe când Francezii, cei slabi, iau peste picioru asemenea spaime. Acésta s'a dovedit cu ocaziunea discursului lui Bismarck asupra legii socialiştilor. Diarele franceze 'și-au risu de spaimele puter-nicului cancelar.

Katkoff și cestiunea Rumeliei.

Cunoscutul bărbat influent în Rusia, Katkoff, publică în diarulul său „Vjedomosti” din Moscova, un articol, din care putem vedea ce părere are el despre modul cum s'a resoluat cestiunea rumeliotă și despre amicitia cu Austro-Ungaria și cu Rusia. Etă în resumatul articolului:

Prințul Alecsandru a obținut totu ce a voit și protocolul din Constantinopol e o victorie pentru el. Și totu mai voru unii să considere acésta ca o victorie a Rusiei, căreia nu'i rămâne decât să mulțămescă și să fiă recunoscătoare amicilor ei. În adevăr, ce victorie! Europa de dragul Rusiei a sancționat un act îndreptat contra Rusiei, o operă a trădării contra acesteia și a țării liberate cu sânge rusescu. Ne-a tractat ca pe un copil. Bulgaria a transformat-o în vatră battenberică și crede că Rusia va fi recunoscătoare.

Noi credem, că Rusia și-ar apăra mai bine demnitatea și vața sa în lume, decât ar uita cultul pentru Europa și nenorocitul concert european. Anglia în locul nostru ar fi lucrat altfel. Nu s'ar fi adresat Europei și n'ar fi scris protocol. Ar fi trimis o escadră în apropierea Dardanelor și ar fi provocat pe Porta să ocupe Rumelia, și prințul Battenberg de multu n'ar mai fi nici în Rumelia, nici în Bulgaria. Și decât Anglia s'ar fi temut a lucra pe propria răspundere, ar fi îngrijit ea să aibă un aliat. Numai noi alergăm totu la concertul european. Ar fi fostu mai demn și mai cu scop să protestăm și să ne păstrăm libertatea de acțiune. O astfel de atitudine ar fi făcutu o mai bună impresiune asupra tuturor partidelor, decât a acelui protocol, care sancționează un act de jaf, înșelăciune și trădare. Decă Rusia ar declară, că e pentru unirea Rumeliei și Bulgariei, d-er nu sub prințul Battenberg, o asemenea declarare din partea Rusiei ar fi convingătoare.

Și nici nu scim, de ce Rusia, din considerațiune pentru concert, se ia parte la demonstrațiunea internațională contra Greciei, care până acum nu s'a făcutu vinovată de nimic și n'a călcatu nici un tractat. Cu prințul Alecsandru, care a aprins revoluțiunea și a năvălit într-o provincie străină, diplomația noastră face ceremonii și intră în tractări cu el! În loc să restabilească status quo, îl lasă ca regent al Rumeliei. Și Greciei, care și ridică acum pretensiunile sale, i se pune pedecă cu totă energia.

Acum după ce s'a scrisu protocolul și comedia Battenberică s'a resoluat, ascultați numai, ce concert de observații veninoase, batjocoritoare se întonează în presa europeană, anume în cea din Berlin, Viena și Pesta! Lingușirile pentru Rusia au amuțit deodată în presa Vieneză. A doua și după subscrierea protocolului Ristic a fostu éraš și în Filipopol a fostu bătut unu din cei mai buni patrioți și unu amic al

Rusiei, d-lu Burmow (fostu ministru-președinte bulgar. — Red. »Gaz.«)

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu »Gaz. Trans.«)

VIENA, 21 Aprilie. — Eri s'a ținut a doua conferință preliminară în afacerea tractatului comercial român, la care au luat parte, pe lângă reprezentanții ungari și austriaci și reprezentanții români Ferechide și Ghica. S'au desbătut toate cestiunile principiare. Din partea Austro-Ungariei s'a datu totodată declarațiunea, că ce concesiuni pot face României amândouă țările. Ați în 21 Aprilie se va ține în totu casul ședința din urmă, în care se așteptă și declarațiunea reprezentanților români.

PARISU, 21 Aprilie. — Camera a primitu cu 331 contra 214 voturi proiectul de lege privitoru la esopițiunea din 1889 ca basă a debaterii speciale.

DIVERSE.

Unu proces cu șorecii. — Mercuri, 2 Aprilie, s'a judecatu la Secțiunea III-a a tribunalului Ilfov, unu proces, care venea în apel, dela judecătoria Ocolului III-lea din București. Specia era foarte caraghioasă! Procesul era între doi vecini. Primus posedă unu locu viran și ne îngrăditu la spatele caselor lui Secundus. Acestu locu, mai înteu prin pozițiunea lui naturală, formeză o pantă cu valea în spatele caselor lui Secundus, ceea ce face că toate apele ploilor de pe locul lui Primus se scurg și se prelingu pe ținutul caselor lui Secundus. Pe de altă parte, locul lui Primus fiind neîngrădit, servește trecătorilor și vecinilor de locu pe care aruncă toate murdăriile, toate rămășițele de oșe și de legume, toate mortăciunile, așa că la orice minutu datu se pot găsi pe acestu locu găini și pisici morțe. Decă lucrul s'ar opri aici totuși poate că Secundus nu ar fi intentat procesu vecinului său Primus. Inse — ca consecință naturală — s'a mai întemplat că, din cauza necurățeniilor depuse pe acestu maidan, s'a prăsitu acolo o populațiune întrégă de șoreci, de cea mai respectabilă talia, obraznică... ca totu ce e șorece, cari nu s'au mulțămît numai cu domnia maidanului — veți, ambițiune și la șoreci! — ci s'au apucat să rodă, să găurească și să pătrundă, în deosebite părți, ținutul caselor lui Secundus, până și înăuntru în camere, așa că astăzi, când plouă, totă apa după maidanul lui Primus se scurge în casa lui Secundus!

Lanțul consecințelor este, așa d-er, cel următor: Din cauza lipsei de împrejmuire, murdăriile; din cauza murdăriilor, șorecii; din cauza șorecilor, găurele în ținut, din cauza găurilor în ținut, apa în casă! Cam astfel era concepută chiar acțiunea! Ori și cine își poate închipui, că ori cât de mari ar fi pagubele lui Secundus, în fața unui asemenea proces, nici publicul, nici judecătorul nu se pot țin de risu. Pentru avocatul lui Secundus, lucrul nu era greu. Inse pentru avocatul lui Primus, care căuta să se apere, ori ce teren de apărare ar fi apucat, totuși n'ar fi putut scăpa de a provoca risul general. Și într'adevăr, ce ar fi putut să țin Primus? Elu n'ar fi putut ap ca altu teren de apărare mai logic decât acesta: ca articolul din codul civil în care e consacratu principiul că ori ce fapt a omului, care a cauzat prejudiciu altuia, fiă chiar din greșelă său din imprudență, obligă pe acela,

căruia i se poate reproșa faptul a repara prejudiciul aceluia ce l'a suferit, că acestu articolu nu 'i poate fi aplicabil, pentru că pagubele lui Secundus, în definitiv sunt produse, nu de fapta lui Primus ci de șoreci.

Alu doilea, că nici articolul din codul civil în care e consacratu principiul că stăpânul răspunde de faptele slugilor și ale animalelor lui... etc., de asemenea nu 'i poate fi aplicabil, căci cu toate că locul este alu lui Primus, animalele în cestiune, adică șorecii, nu se poate țin că sunt ale lui! Vina, în toate casurile de asemenea prejudiciu, care rezultă, cum le numește legea, din quasi-delict, se poate pune în evidență prin două întrebări: ii era, pentru trecut, cutărui om posibilu ca să evite aceste pagube? și alu [doilea — pentru viitor — ii este prin a lui puțină, să le facă să înceteze? Decă răspunsul e: da! — atunci condamnățiunea e justă; decât: nu! — atunci, oricât de mari ar fi pagubele, condamnățiunea ar fi injustă. În speța de față — ca și în toate spețele de acésta natură — ceea ce trebuie p-erunsu, sunt cauzele pagubelor. Advocatii părților spun multe. Avocatul lui Primus țin — între altele: — Judecă-te cu șorecii, d-le, nu cu mine... țin că sunt animalele mele; și-le dăruiescu d-tale gratis... Ér' avocatul lui Secundus replică: — Nu sciu, eu d-le; șorecii de pe locul d-tale m-au găurit zidul..., eu cu d-ta mă judec; ér' d-ta decât creși că nu esci vinovat, ci că șorecii d-tale sunt vinovați, apoi chiami-i în garanție... — Decă te însărcinezi d-ta cu citarea lor... cu îndeplinirea procedurii, atunci îi chemă! răspunde avocatul lui Primus. — Nu scim ce s'o fi făcutu cu acestu proces. Am fostu apucat de unu risu nervos care m'a silit să părăsesc sala, pentru că am defectul că... riș tare! („Telegraful.“)

O nenorocire pe mare. — La 10 Martie a plecatu din Odessa o corabie mare, încărcată cu petrolu și benzină, dar îndată după ce a eșit din port, a urmat fără veste o detonațiune teribilă și corabia, cu totu ce era întrâna și cu echipajul de 13 persoane, a sburat în aer. Într-o clipă marea s'a acoperit cu flăcări pe o mare întindere. Cei cari au văditu acésta catastrofă, nu o voru uita în viața lor. Bucăți din corabie, buțoie și omeni au fostu aruncați la 30—40 stânjeni în sus, de unde au căduți apoi érași în marea înflăcărată.

Concertu. Astă séra Mercuri se va da la redută unu concertu de „reșasă bună,” în folosul membrilor societății teatrale reșasă aci, cu concursul capelei orașenesci. Programul: Partea I: 1) „Ouverture,” capela orașenescă; 2) „Der Stricke der Schmiede,” d-lu Könemann; 3) „Citronen-Walzer” de Strauss, d-na Wurm-Wagner, 4) „Hast du mich lieb,” „Liebesbrief,” de C. M. Ziehrer, d-lu Müller; 5) „Tostl,” comediă în 1 act cu cântece, trupa; cupletul „Das Tipferl auf dem J,” d-na Ferryberg. Partea II: 1) Quadrille din „Zigeunerbaron” de Strauss, capela orașenescă; 2) „Stimme Liebe de Prutz, d-lu Könemann; 3) „Grosses Franz-Duett,” d-na Wurm-Wagner și d-lu Dir. Remay; 4) „Unde ești,” d-lu Müller; 5) „Gott wie talentvoll san unsere Leut;” „Der grosse Krach,” cuplete, d-lu Dir. Remay. Partea III: „O bucată musicală, capela orașenescă; „Eine verfolgte Unschuld,” comediă originală în 1 act, trupa, Prețurile locurilor cele obișnuite.

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurelu Mureșianu

rea mea constă din urez, ciau și cafea; în curând însă va trebui să mă mulțămescu ca și omenii mei cu un pu de făină, mâncarea națională de aici. Când am plecatu din Zanzibar, cântăream 180 funți (ceva peste 81 chil.), acum după 38 zile sunt numai de 134 funți (60-78 chil.) Soții mei europeni se află în aceeași stare trupescă.

Afară de necazurile, care le avem cu vremea și cu lipsa de nutreț, mai avem de lucru și cu căpeteniile Negrilor, cari cer și cărora trebuie să le plătimu prețuri mari, ca să ne dea pace în drumul nostru și să nu ni se atingă de lucruri. Încă unu din câni, și anume „Nero”, care făcea așa de bine „apport,” a murit. Ah! toate mi se prăpădesc!

Sub asemenea grele împrejurări caravana mergea încet cu încet totu mai departe. O conjurație, la care luase parte unu număr destul de însemnat din omenii lui Stanley, cari aveau de gând să deserteze, fu din norocire descoperită la vreme, dar se n'țelege, că nu contribu de locu la nveselirea conducătorului. În urma urmelor bietul Stanley pe lângă toate celelalte fu prins și de nise friguri rele.

Intr'aceea sosi anul nou. Omenii noștri se aflau în țara cea mare, șesosă Ugogo, unde cresc numai tufe pitice, un fel de salcâmi mici, arbori de gummy cu mirosu ca de răncedă, euphorbi (laptele cănelui), etc.

Ploile nu se răriseră; dimpotrivă ele cresceau din ce în ce totu mai mult. Când ajunse Stanley în satul Mtivi, peste noapte plouă așa de tare în cât prin cortul trecea unu riu întreg. Patul părea că este o insulă, cismele plutiau ca nise luntri, Jack și Bull trebuiră să se suie pe unu pachet mare cu munițiune. Dimineta vădu Stanley, că una din cismele sale și fesul, pe care 'lu purta în casă său în cort, își luaseră noroc bun și se duseră cu torentul mai departe. Stricăciunea ce o făcuse apa la ciau, urez, praful de pușcă și la multe alte lucruri, era foarte mare. Bieții Negri, cari rămaseră afară sub cerul liber, avură să sufere chinurile cele mai grozave.

Apa se scurse cu iuțelă, însă și călătorii noștri putură să pornesc în curând mai departe.

Drumul ducea prin nise regiuni triste și în cea mai mare parte pustii. Locuitorii satelor de pe lângă cale erau săraci lipiți. Nu arare ori omenii lui Stanley nu căpetau zile întregi nimica de mâncare.

Necazurile și ajunseră culmea, când conducătorul greși drumul și făcu să rătăcescă întrégă caravana. Călătorii noștri se încurcă într'unu tufiș, în care nu se vedea nici un arbore mai înalt. Tufișul acesta era așa de des și de mărcinos, încât la fiecare pasu vestmintele trebuiau să se acățe și să se rupă.

Mai două zile întregi rătăci caravana, flămândă ca vai de ea, prin locurile acestea urite, până când în urma urmelor ajunse la un arbore gros și înalt. Stanley îi duse conducătorului să se suie în el și să se uite de juru împrejur, nu cum-va va zări vre unu locu cunoscut? Cu bucurie împărtași Negrul, după ce se dedu jos din copac, că a văditu unu munte cunoscut, la ale cărui p-ole se află satul Uveriveri.

Cu toți porniră îndată spre muntele acesta. Din nenorocire însă se dovedi, că „satul” lui Manva Sera nu era alt-ceva, decât unu petec de locu lăcuitu numai de două familii, care singure stau să p-eră de f-ome.

Stanley și omenii săi se aflau acum într-o stare în adevăr disperată. Cu toate acestea însă vitézul nostru călătoru nu se discorajă.

Patru-șeci și cincă kilometri (șese miluri) spre nordu dela Uveriveri în țera Varimi se află satul Suna. Era cu neputință ca întrégă ceta, prăpădită cum era, să ajungă până acolo. Stanley întrebă: „Cine se simte destul de harnic, să se ducă până la Suna și să aducă mâncarea de lipsă?”

Deși f-omea îi chinua pe toți deopotrivă, totuși se găsiră patru-șeci de bărbați gata să plece la Suna.

(Va urma.)

Cursul la bursa de Viena

din 16 Aprilie st. n. 1886

Rentă de aur 4%	103 10	Bonuri croato-slavone	104 60
Rentă de hârtă 5%	94 0	Despăgubire p. dijma de vin ung.	100.—
Imprumutul căilor ferate ungare	152 25	Imprumutul cu premiu ung.	119 25
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	100 10	Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	124 30
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	127 25	Renta de hârtă austriacă	84 95
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	117 25	Renta de arg. austr.	85 05
Bonuri rurale ungare	104 50	Renta de aur austr.	114 20
Bonuri cu cl. de sortare	104 50	Losurile din 1860	139 25
Bonuri rurale Banat-Timșu	104 60	Acțiunile băncii austro-ungare	874 —
Bonuri cu cl. de sortare	104 60	Act. băncii de credit ung.	294 75
Bonuri rurale transilvane	104 60	Act. băncii de credit austr.	291 50
		Argintul — Galbin	—
		Impărătesci	5 94
		Napoleon-d'or	10 02
		Mărci 100 imp. germ.	61 80
		Londra 10 Livres sterlinge	126 10

Bursa de București.

Cota oficială dela 1 Aprilie st. v. 1886.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	90—	91 1/2
Renta rom. amort. (5%)	94 1/4	94 3/4
convert. (6%)	89—	90—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	31—	33—
Credit fonc. rural (7%)	102 1/2	103 1/4
" " (5%)	87—	87 1/2
" " urban (7%)	99—	100—
" " (6%)	92—	93—
" " (5%)	82 1/2	83 1/2
Banca națională a României 500 Lei	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
" " Națională	—	—
Aurü contra bilete de bancă	13—	14 1/2—
Bancnote austriace contra aurü.	2.00—	2.02

Cursulu pieței Brașovü

din 17 Aprilie st. n. 1886.

	Cump.	Vënd.
Bancnote românesce	8.73	8.75
Argint românesc	8.60	8.65
Napoleon-d'or	9.98	10.01
Lire turcesce	11.20	11.30
Imperial	10.20	10.30
Galbeni	5.86	5.90
Scrisurile fonc. » Albina	100.—	101.—
Ruble Rusesce	124.—	125 1/2
Discontulü	7—10 %	pe anü.

Opelă

din comóra bogată de vinuri a Transilvaniei

Vinü tãmâioșã de cabinetü

cu o colóre viuã ca foculü, aromã plăcutã și de unü

buchetü escelentü

Butelia mare 1 fl. 60 cr.

se pöte cãpeta în depositulü de vinuri alü D-lui

Iosifü B. Teutsch

în Sighișora (Transilvania)

și pentru Brașovü la Domnii

I. L. & A. HESSHAIMER.

— Liste cu prețuri gratis. —

AVISU.

Am onóre a face cunoscutü p. t. publicü cã am înființatü unü

Negoțü de croitoria

Strada Vãmii Nr. 8.

Cunoscința perfectã a croitoriei și prașa ce am făcutü la croiala hainelorü bãrbãtesce în timpü de 9 anü la d-nii

Schwarze & Bartha

precum și unü mare sortimentü de stöfe indigene, franțuzesce englezesce, și jurnalele de modã cele mai nouã, më punü în plăcuta pozițiune a satisfacere pe deplinü tóte dorințele On. mușterii, și më rogü pentru o cãtü mai numërosã clientelã.

Cu distinsã stimã

Zsigmond Áron,

croitorü de haine bãrbãtesce

Strada Vãmii Nr. 8.

(1—3)

CANCELARIA NEGRUTIU

in Gherla.-Szamosujvár

deschide abonamentü pe anulü 1886 la:

„AMICULÜ FAMILIEI.“ Revistã beletristicã și enciclopedicã-literarã — cu ilustrațiuni. Va eși în 1-a și 16-a și a luni în numer-cãte 2—3 colé; și va publica poesii, romanuri, novele, schițe, piese teatralei, studii socialii, articlii sciencificei, amëi nunte de instrucțiune și distracțiune ș. a. Prețulü de abonamentü pe anulü întregü e 4 fl. — pentru Romãnia 10 franci — l. n. plãtibili și în bilete de bancã și în timbre postalii.

„PREOTULÜ ROMANÜ.“ Revistã bisericescã, scolasticã și literarã. Va eși în broșuri lunare cãte de 2 3/4 — 3 1/4 colé; și va publica articlii din sfera tuturorü sciincelorü teologice și între acestia mulțime de predice pe dumineci, serbãtori și diverse oca-siuni, — mai departe studii pedagogice-didactice și sciencifice-literari. — Prețulü de abonamentü pe anulü întregü e 4 fl. — pentru Ro-mãnia 10 franci — lei noi, plãtibili și în bilete de bancã și în timbre postalii.

— Abonații vorü primi unele premii de valóre și și vorü puté procura cu prețuri fôrte reduse tóte opurile din edițiunea nãstrã. —

COLECTANȚII PRIMESCU GRATIS TOT AL PATRULEA ESEMPLARIU.

== **Totü acolo au apãrutü și se aflã de vëndare:** ==

Biblioteca Sãteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprindü materii fôrte interesante și amusante. Prețulü la tóte patru 1 fl. — cãte una deosebã 30 cr. *Biblioteca Familiei.* Cartea I. Cuprindë materii fôrte interesante și amusante. Prețulü 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publicã ținutã în salele gimnasiului din Fiume în 8|XII. 1884, în limba maghiarã și în 25|II. 1885 în limba italianã prin Vincentiu Nicora prof. gimnas. — Cu portretulü M. S. Regina Romãniei. Prețulü 15 cr.

Collecta de Recepte din economiã, industriã, comerciu și chemiã, pentru economi, industriași și comercianți. Prețulü 50 cr.

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Romãni, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silasi. Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețulü 30 cr. *Renascerea limbei romãnesce* în vorbire și scriere invederitã și aprețiatã de Dr. Gregoriu Silasi. Broșura I. II. Prețulü fiecãreia e 40 cr. — Ambele împreunã 70 cr. *Poesii* de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unü vo-lumü de 192 pagine cuprindë, 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulü redusü (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediã în 5 acte dupã Euripide tradusã în versuri de Petru Dulfu. Prețulü 30 cr. *Ifigenia în Tau-ria.* Tragediã în 5 acte, dupã Euripide tradusã în versuri de Petru Dulfu. Prețulü 30 cr. *Branda séu Nunta fatalã.* Schițe din emigrarea lui Dragoșiu. *Novelã istoricã naționalã.* Prețulü 20 cr. *Elü trebuie sã se însóre.* *Novelã* de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețulü 25 cr. *Hermanü și Dorotea* dupã W. de Goethe, traducțiune liberã de Constantinü Morariu. Prețulü 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Rosiu. Ed. II. Prețulü 30 cr. *Petulantulü.* Comediã în 5 acte, dupã August Kotzebue tradusã de Ioanü St. Șuluțiu. Prețulü 30 cr. *Nu më uita.* Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertațiuni, epitafia ș. a. Prețulü 50 cr. *Tesaurulü dela Petrósa séu Cloșca* cu puii ei de aurü. *Studiu archeologicü* de Dionisiu O. Olinescu. Prețulü 20 cr.

Indreptar teoretic și practic pentru învëțãmântulü intuitivü în folosulü elevilorü normalii (preparandiali), a învëțãto-rilorü și a altorü bãrbați de scóla, de V. Gr. Borgovanu, prof. preparandialü. Prețulü 1 fl. 70 cr.

Miculü mãrgãritarü sufletescü. Cãrticicã de rugãciuni și cãntãri bisericesce — frumosü ilustratã pentru pruncii scolarü de ambe sexele. Cu aprobarea jurisdicțiunei sup. bisericesce. Prețulü unui esempl. broșuratü e 15 cr., — legatü 22 cr., legatü în pãnzã 26 cr. — 50 de esempl. broșurate costau 6 fl., — legate 9 fl., legate în pãnzã 12 fl. — 100 esempl. broșurate 10 fl., — legate 17 fl. legate în pãnzã 22 fl. Cãrticicã de Rugãciuni și Cãntãri pentru pruncii scolarü de ambe sexele. Cu mai multe icóne frumóse. Prețulü unui esemplarü trimisü franco e 10 cr., 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

Visulü prea sãntei vergure Maria a Nãscãtorei de Dumneđeu urmatü de mai multe Rugãciuni frumóse. Cu mai multe icóne fru-móse. Prețulü unui esemplarü trimisü franco e 10 cr. 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

— **Manualü de Gramatica limbei romãne** pentru scólele poporali în trei cursuri de Maximü Popü profesorü la gimnasiulü din Nãsëudü. Prețulü 30 cr. —